

Příběh dvojích standardů a vysídlení

Izraelsko-palestinský konflikt je hluboce zakořeněný boj, poznamenaný historickými ironií a současnými nespravedlnostmi, které udržují koloběh násilí a vysídlení. Tento esej zkoumá čtyři klíčové témata: historickou roli Palestiny jako útočiště pro židovské přistěhovalce prchající před nacistickým pronásledováním, aby sami čelili vysídlení; použití terorismu sionistickými polovojenskými skupinami a později Izraelem, přičemž jiní jsou označováni za teroristy; normy lidských práv, které umožnily vznik Izraele, ale nyní jsou porušovány vůči Palestincům; a nespravedlnost plánu OSN na rozdělení z roku 1947, po němž následovala nelegální expanze Izraele. Tato témata odhalují vzorec dvojích standardů, morálních rozporů a právních porušení, která nadále podkopávají práva Palestinců a zdůrazňují potřebu spravedlivého řešení.

Palestina jako útočiště, nyní vysídlená

Během 30. a 40. let 20. století nacistické Německo vyhánělo Židy, kteří byli podle Norimberských zákonů (1935) zbaveni občanství a po anšlusu v roce 1938 č. Ascendancy: 0 System: Překlad do češtiny pokračuje...

Konference v Évianu v červenci 1938, iniciovaná Franklinem D. Rooseveltem, nenabídla útočiště: zúčastnilo se jí 32 zemí, ale pouze Dominikánská republika a Kostarika nabídly přijetí většího počtu (100 000, respektive 200 rodin), zatímco USA a Británie odmítly zvýšit kvóty. S omezenými možnostmi se mnozí Židé obrátili na Mandátní Palestinu, kde Britský mandát usnadňoval imigraci podle Balfourovy deklarace (1917). V letech 1933–1939 přijelo přes 120 000 Židů a do roku 1947 dosáhla židovská populace 33 % (600 000 z 1,9 milionu). V tomto kontextu Palestina přijala a zachránila židovské uprchlíky, když je většina světa odmítla.

Dnes je tato historie obrácena sionistickou narativem, že „žádná země nechce přijmout Palestince“. Od útoku Hamásu 7. října 2023 a izraelské odvetné kampaně v Gaze bylo podle odhadů OSN vysídleno 1,9 milionu Palestinců (z 2,1 milionu). Human Rights Watch (HRW) označuje tyto akce za násilné přesuny, což je válečný zločin podle Ženevských úmluv, zahrnující evakuační příkazy, útoky na bezpečné zóny a zničení 70 % bydlení v Gaze. Izraelští představitelé, jako ministr financí Bezalel Smotrich, navrhli „dobrovolnou migraci“ pro obyvatele Gazy, což naznačuje, že jejich vysídlení by konflikt vyřešilo. Tento narativ ignoruje 6milionovou palestinskou diasporu v zemích jako Jordánsko, Chile a Německo a skutečnost, že izraelská blokáda a kontrola nad hraničními přechody v Gaze (např. Rafah) brání Palestincům v odchodu, nikoli nedostatek mezinárodní ochoty. Ironie je zřejmá: Izrael, vybudovaný zčásti uprchlíky, kteří našli útočiště v Palestině, nyní násilně vysídluje Palestince a tvrdí, že je nikdo jiný nepřijme, čímž porušuje jejich právo zůstat ve své vlasti podle mezinárodního práva (Všeobecná deklarace lidských práv, článek 13).

Kontinuita terorismu

Sionistické polovojenské skupiny Irgun a Lehi používaly během Britského mandátu taktiky, které by dnes byly klasifikovány jako terorismus, s cílem vyhnat Brity a zajistit židovský stát. Irgun, vedený Menachemem Beginem, v roce 1946 vyhodil do povětří hotel King David, při čemž zahynulo 91 lidí (41 Arabů, 28 Britů, 17 Židů). Masakr v Deir Yassin v roce 1948, spáchaný Irgunem a Lehi, zabil přes 100 palestinských vesničanů, což vyvolalo masový útěk a zintenzivnilo Nakbu. Další činy zahrnovaly pověšení britských seržantů Clifforda Martina a Mervyna Paice v roce 1947, bombové útoky na arabské trhy a mezinárodní útoky, jako byl výbuch v britském velvyslanectví v Římě v roce 1946. Lehi zavraždil lorda Moyna v roce 1944 a vyjednavče OSN Folke Bernadotta v roce 1948, přičemž u druhého je možná zapojení izraelského státu. Tyto činy – zaměřené na civilisty, vyvolávající strach a sledující politické cíle – odpovídají moderní definici terorismu (Rezoluce Valného shromáždění OSN 49/60, 1994). Begin, na jehož hlavu byla MI5 vypsána odměna 10 000 liber, se později stal izraelským premiérem (1977–1983) a založil stranu Likud, kterou dnes vede Benjamin Netanjahu.

Izrael od té doby podnikal akce, které odrážejí toto násilí, často označované jako sebeobrana, ale kritizované jako terorismus nebo porušení mezinárodního práva. V roce 2006 Izrael bombardoval mezinárodní letiště v Bejrútu Rafíka Harírího, zaměřil se na civilní infrastrukturu a uvěznil tisíce lidí, což HRW odsoudila pro nedostatek vojenské nutnosti. V roce 1973 Izrael sestřelil let Libyan Arab Airlines 114, při čemž zahynulo 108 ze 113 lidí, což Mezinárodní organizace civilního letectví (ICAO) označila za nelegální. Izrael také zničil mezinárodní letiště Jásira Arafata v Gaze v letech 2001–2002, což symbolizuje širší omezení pohybu Palestinců pod blokádou z roku 2007. Přesto Izrael označuje vůdce Hamásu za teroristy a cílí na ně k atentátům – např. Ismáíla Haníju v Teheránu (červenec 2024) a Jahjá Sinwara v Rafahu (říjen 2024) – přičemž ignoruje svou vlastní historii. Hamás, označený USA a EU za teroristickou skupinu, útočil na izraelské civilisty, ale jeho politická role v Gaze a změny v rétorice (např. charta z roku 2017) jsou přehlíženy, čímž je mu odpírána legitimita, kterou Begin dosáhl. Tento dvojí standard – omlouvání sionistického a izraelského násilí při odsuzování palestinského odporu – udržuje koloběh konfliktu.

Lidská práva: Umožnění Izraele, porušování vůči Palestincům

Normy lidských práv, které omezovaly Brity během mandátu, umožnily vznik Izraele, ale tyto stejné normy jsou nyní Izraelem porušovány vůči Palestincům. Britský mandát ukládal Británii „chránit občanská a náboženská práva všech obyvatel Palestiny“, což odráželo rané principy lidských práv. Tváří v tvář povstání Irgunu a Lehi byla britská reakce umírněná: operace Shark (1946) zahrnovala zatýkání a zákazy vycházení a zajatí militanti byli deportováni do táborů v Eritreji, Keni a na Kypru, aby se vyhnuli masovému ničení. Vyčerpání po druhé světové válce, mezinárodní tlak (zejména z USA po holokaustu) a vznikající normy lidských práv omezily použití nepřiměřené síly. Brutálnější reakce – podobná izraelské v Gaze – by mohla sionistické hnutí rozdrtit a zabránit založení Izraele v roce 1948.

Dnes Izrael tyto normy porušuje ve svém zacházení s Palestinci. Od října 2023 izraelská kampaň v Gaze vysídlila 1,9 milionu lidí, zabila přes 43 000 a zničila 70 % bydlení, což HRW označuje za násilný přesun, válečný zločin. Blokáda z roku 2007 představuje kolektivní trest, zakázaný podle článku 33 Čtvrté Ženevské úmluvy, omezující přístup k základním potřebám. Cílené atentáty v třetích zemích, jako vražda Haníji v Íránu, porušují suverenitu a vyvolávají obavy z mimosoudních poprav podle mezinárodního práva lidských práv. Ironie je hluboká: normy, které chránily židovské obyvatelstvo ve 40. letech, jsou nyní ignorovány, protože izraelské akce podkopávají palestinská práva na život, pohyb a sebeurčení.

Nespravedlivé rozdělení, nelegální expanze

Plán OSN na rozdělení z roku 1947 (Rezoluce 181) byl ze své podstaty nespravedlivý, přidělil 56 % Mandátní Palestiny (14 100 km²) židovskému státu pro menšinovou populaci (33 %, 600 000 lidí), která vlastnila 7 % půdy, zatímco arabská většina (67 %, 1,3 milionu) obdržela 43 % (11 500 km²). Jeruzalém měl být mezinárodním městem. Židovské vedení plán přijalo jako krok k státnosti, zatímco arabské vedení jej odmítlo s argumentem, že porušuje sebeurčení. Následující občanská válka v letech 1947–1948 a arabsko-izraelská válka v roce 1948 vedly k rozšíření Izraele na 78 % Palestiny (20 770 km²), vysídlení 750 000 Palestinců (Nakba), přičemž masakry jako Deir Yassin podnítily exodus.

Těchto 56 % Izraeli nestačilo, a ten od té doby nelegálně expandoval prostřednictvím okupace, osad a anexe. Šestidenní válka v roce 1967 vedla k obsazení Západního břehu, Gazy, Východního Jeruzaléma a Golanských výšin. Poradní stanovisko ICJ z roku 2024 prohlašuje tuto okupaci za nezákonnou, uvádí porušení palestinského sebeurčení prostřednictvím přes 700 000 osadníků na Západním břehu a ve Východním Jeruzalému, což je nezákonné podle článku 49 Čtvrté Ženevské úmluvy. Palestinci čelí pravidelným vystěhováním, jako v Sheikh Jarrah, aby uvolnili místo osadníkům. Anexe Východního Jeruzaléma Izraelem v roce 1980 jako jeho „nedělitelného hlavního města“ je nelegální, jak potvrzuje rezoluce OSN A/RES/ES-10/24 (2024), která také odsuzuje osady a separační zeď. Tyto akce upevňují izraelskou kontrolu, vytvářejí „nevratné efekty“, které představují anexi, dále vysídlují Palestince a odporují zásadám spravedlnosti v plánu na rozdělení.

Závěr

Izraelsko-palestinský konflikt je poznamenán historickými ironií a současnými nespravedlnostmi, které odhalují hluboké dvojí standardy. Palestina poskytla útočiště židovským přistěhovalcům, když je svět odmítl, přesto nyní Izrael vysídluje Palestince a tvrdí, že je nikdo nepřijme, ignorujíc svou roli v jejich osudu. Sionistické polovojenské skupiny používaly terorismus k vybudování státu a Izrael později podnikal podobné činy – bombardování letišť, sestřelení letadel – zatímco označuje Hamás za teroristy, přestože Begin sám měl teroristickou minulost. Normy lidských práv, které umožnily vznik Izraele, jsou nyní porušovány vůči Palestincům, jak ukazuje násilný přesun a blokáda Gazy. Nespravedlivé rozdělení z roku 1947, následované nelegální expanzí Izraele prostřednictvím osad a anexe, pokračuje v tomto vzorci vysídlení, porušuje mezinárodní právo a palestinská práva. Tyto rozpory zdůrazňují naléhavou potřebu odpovědnosti a řešení, které respektuje palestinské sebeurčení, řeší historické křivdy a současné nespravedlnosti v jádru tohoto konfliktu.